

שיח מפקד בנושא הסרט "הקרב על הנפש"

תקציר | כשרק סיימו טירונות, מנחם וחייליו חלמו להילחם. הם
חוו את הקרב הראשון של מלחמת יום הכיפורים – הקרב
הראשון של חייהם, הקרב בתל סאקי.

אורך הסרט | 22 דקות (קטע זמין לצפייה מתוך סרט מלא)

קהל יעד | מפקדים וחיילים

היכן ניתן לצפות? | יוטיוב

פתיחת מפקד | השנה באגף המודיעין, בצה"ל ובמדינה אנו
מציינים 50 שנה למלחמת יום הכיפורים. תכנית החינוך והמורשת
בנושא זה תבוא לידי ביטוי בראי למידה מן העבר אל הווה
והעתיד.

זוהי הזדמנות עבורנו, להעמיק בתהליך החינוכי את ההיכרות עם
דמויות מופת, אירועי דגל וכשלים בעשייה המודיעינית לפני,
במהלך ובעקבות המלחמה. לקיים שיח בדבר הנורמות הנהוגות
בחיל אז והיום בדגש על הבעת דעה. לשמוע וללמוד מסיפורי
בוגרי אמ"ן, ותיקי המלחמה, סיפורי השבויים והחללים.

את התהליך החינוכי יובילו ערכי רוח האדם - צניעות וענווה,
אחריות ומקצועיות, רעות ושותפות והאומץ להביע דעה.

שיח מפקד בנושא הסרט "הקרב על הנפש"

רקע לסרט |

הקרב בתל סאקי התרחש במלחמת יום הכיפורים בין כוחות חי"ר ושיריון של צה"ל לבין צבא סוריה. הקרב נערך בדרום רמת הגולן וקיבל את שמו מהאזור ההררי בתל סאקי.

בצהרי יום הכיפורים, 6 באוקטובר 1973, נשלחו חמישה חיילים בפיקוד מפקד מחלקת החבלה של גדוד הנח"ל המוצנח 50, סגן מנחם אנטסבכר, לאייש תצפית עומק על תל סאקי.

בשעה 14:00 פרצה המלחמה ועל התל החלה הפגזה סורית כבדה. מצפון להם החל הצבא הסורי במאמץ הבקעה לתוך דרום רמת הגולן, מול מאות טנקים סוריים ניצבו רק כשלוש מחלקות טנקים מגדוד 53 של חטיבה 188 ובלמו אותם עד שאזלה תחמושתם.

פלוגת טנקים מוקטנת מגדוד 82 של חטיבה 7, נשלחה לתגבר את שתי מחלקות הטנקים שבלמו את הסורים יחד עם מוצב 166, אך נתקלה בכוח סורי ושלושה טנקים שלה הושמדו. טנק אחד הצליח להיחלץ לאחור והצטרף ללחימה מול הסורים ביציר הנפטי (ציר הנפט הוא כביש צדדי פרטי העובר לאורכו של צינור הנפט הטרנס-ערבי מגבול הלבנון בצפון ועד לגבול הסורי ליד תל פרס). ארבעה טנקים בפיקוד המ"פ נחלצו דרומה והגיעו לתל סאקי.

מעט לפני חצות ירדו שני טנקים מהתל בניסיון לחבור למוצב 166. בדרכם הם נתקלו בכוח סורי, הם השמידו את רוב הכוח וחזרו עם הפצועים לתל. בחצות הגיעו לתל שני טנקים, ועליהם שרידי שתי המחלקות מגדוד 53 שלחמו ליד מוצב 166 עד שאזלה תחמושתם. בקרבות על תל סאקי וסביבתו נפלו 32 לוחמים מגדוד 50 של חטיבה 35, מגדוד 82 של חטיבה 7 ומגדוד 74 של חטיבה 188. לאחר מלחמת יום הכיפורים נהרס הבונקר המקורי והוקם על ראש התל מוצב המיועד להיתפס בשעת חירום. תל סאקי והמוצב שעל פסגתו הפכו לאתר מורשת קרב תל סאקי.

שיח מפקד בנושא הסרט "הקרב על הנפש"

שאלות לדיון לאחר צפייה בסרט |

1. בסרט הלוחמים מספרים על כמה סיפורי גבורה "קטנים" שבחרו החיילים לבצע תוך סיכון עצמי למען חבריהם. שתפו לאיזה סיפור הכי התחברתם ומדוע?

2. אילו ערכי רוח צה"ל באים לידי ביטוי באירוע הלחימה בתל סאקי? - **דבקות במשימה וחתירה לניצחון:** "החייל יילחם ויפעל באומץ לב נוכח כל הסכנות והמכשולים שבפניו, וידבק במשימתו בנחישות ובתבונה, עד כדי חירוף הנפש". מפקד הכוח, סגן מנחם אנטבכר, מבקש אישור מהפיקוד להתפנות אך מקבל תשובה שלילית ולכן הכוח מתבצר בבונקר ומתכוון להגן עליו מבפנים עד השמדתו.

- **אחריות:** "החייל יראה עצמו שותף פעיל בהגנה על ביטחון המדינה, אזרחיה ותושביה. החייל יפעל תוך גילוי מתמיד של מעורבות, יוזמה ושקידה, בשיקול דעת ובמסגרת סמכותו, כשהוא נכון לשאת באחריות לתוצאות פעולותיו". המפקדים והחיילים ידעו כי חלק מאחריותם לוודא שהמידע הרגיש אשר היה בידיהם לא ייפול לידי האויב לכן, הם עוסקים בהשמדת מסמכים כגון מפות, הוראות קשר ושאר ממצאים.

- **רעות:** "החייל יפעל מתוך אחווה ומסירות לחבריו לשירות, ויחלץ תמיד לעזרתם כשהם זקוקים לו או תלויים בו, חרף כל סכנה וקושי, עד כדי חירוף הנפש". בסרט מסופר על בני חנני, מ"מ באותה הפלוגה של מנחם מפקד הכוח הנמצא בבונקר בתל סאקי. בני מבין את המצב בו נמצאים הלוחמים ולוחץ על מפקדיו שיאשרו לו להגיע ולסייע למרות שהוא יודע את הסיכון הכרוך בכך.

3. בעת צילום הסרט מנחם מגלה שכמוהו כך כולם, חיים חיים רגילים, אך נפשית עדיין לא יצאו מהבונקר. "כל החיים אתה משחק את מי שהיית, אתה מתאמץ ליצור פסאדה ולהראות לעולם ולך שאתה אותו אחד, אבל אתה לא. אתה משחק ואתה לא יודע את זה, אבל מבפנים אתה נהיה חלול". החוויה של מנחם מהקרב היא אמנם שונה מרוב החוויות שאנחנו נחווה בשירות אך האם אתם חושבים שיש חוויות שילוו אתכם לאורך חייכם משרותיכם הצבאיים? לטוב או לרע? כיצד אנחנו מתמודדים עם חוויות שהן יותר מורכבות לנו במהלך השירות? מהם הכלים העומדים לרשותנו להתמודדות?

שיח מפקד בנושא הסרט "הקרב על הנפש"

סיכום מפקד |

- מלחמת יום הכיפורים טלטלה את המדינה כולה. לאחריה, אגף המודיעין, המדינה וצה"ל הפיקו לקחים ששינו את דרך פעולתם באופן דרסטי. ייעודו של צה"ל הוא להגן על מדינת ישראל ולספק ביטחון לאזרחיה ותושביה. על מנת לממש את היעוד חיילי צה"ל ומפקדיו נדרשים לפעול לאור ערכי רוח צה"ל ולפעול במקצועיות. הלוחמים בקרב פעלו לאור ערכי הדבקות במשימה וחתירה לניצחון והרעות, למען ההגנה על המדינה תוך סיכון חייהם. הדבקות בערכים אלו באה לידי ביטוי בחיי היום יום בכלל ובשירות בפרט, ועלינו לפעול לאורם.
- סכם את חווית הצפייה שלך בסרט, הנקודות החשובות בעיניך וב"אני מאמין" שלך בנושאים אלו.